327649 - Adet ile ibadet arasında farkı idrak etmek

Soru

Bir adete alışma problemine çözüm var mı? Ben belirli bir Kur'an-dan sureyi okuyunca hüşu içinde okurum ancak gün geçtikçe artık o sureye alışıyor ve hüşu gerçekleşmemektedir. Aynı şekilde bir takım dualarda aynı sorunu yaşıyorum. Bunun çözümü var mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Adet, farklı bir anlamlar taşımaktadır. Bir insanın zorlanmadan bir işi sürekli yapabilmesi, hayırlı bir şeyi adet edinmesi hayırlı bir iştir. Hadiste şöyle rivayet edilir: "Hayır adettir, şer zorlamadır" (İbn Mace 221, İbn Hibban 310)

Aişe Radiyallahu anha'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in bir hasırı vardı onu gündüzleri serer, geceleri ise onu çadır şeklinde yapar ve onun içinde namaz kılardı, bunu gören sahabeler aynı şeyi yapmak için toplanırlar. Bunun üzerine Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Gücünüz yettiği amelleri yapınız, siz bıkmadıkça Allah bıkmaz, Allah'a en sevimli ameller az da olsa devamlı olanıdır." Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in alisi bir ameli işlediklerinde onu sabitlerlerdi. (Buhari 5861, Muslim 782)

Şüphesiz bir kulun istikametinin en büyük sebeplerinden biri de sürekli devam ettiği ve hiç bırakmadığı itaatlerin olmasıdır. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem de kendi yaptığı amelde sürekli devam eder ve bırakmazdı aynı şekilde onun ehli ve ailesi de böyle yaparlardı.

İkincisi:

İbadeti maksadını hissetmeden yapılan adet, hiçbir ruhu ve içeriği olmayan sadece görünüşten

ibaret olan amel şüphesiz tehlikeli olup buna dikkat edilmesi gerekir.

Zira sevap, amel işlenirken kalbin huzuruna bağlıdır. Yüce Allah şöyle buyurdu:

"Mü'minler, gerçekten kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler;" (Muminun 1-2)

Bu konuda önemli olan kalbin ibadet esnasında huşu içinde ve bilincinde olmasıdır.

Şeyh İbn Baz'a şöyle soruldu:

Okuduğum bir nasihata göre; "ibadet, adet haline gelmemelidir". Müslüman, Allah'a olan ibadetini adet değil de gerçek bir ibadet haline nasıl getirebilir?

Cevap: Bunun anlamı: ibadeti adet olarak yapmak yanlıştır. bilakis ibadeti Allah'a bir yakınlaşma niyetiyle yapman gerekir. İbadet bilinçli şekilde yapıldığında ibadetin en yüksek mertebesine ulaşılmış demektir. Yani Duha namazını kıldığın zaman Allah'a yaklaşmak için kıl. Teheccüd namazını kıldığın zaman bir ibadet ve Allah'a yakınlaşmak için kıl. İbadetten gafil olarak bir adet olduğu için yapmaman gerekir.

https://bit.ly/3dZDaDs

Üçüncüsü: ibadette kalbin huzur ve huşu içinde olması için bir takım etkenler mevcuttur:

1-Farklı ve çeşitli ameller yapmak. Namaz, Kur'an tilaveti, zikir, sadaka, anne ve babaya iyilik, akrabaya iyilik, hasta ziyareti, cenaze namazını kılmak.. vb. gibi farklı ameller yaparak farklı ibadetlerle meşgul olmak insanı adet tehlikesinden korur.

2-Amel esnasında niyeti getirmekte sabır göstermek.

İbn Kayyım, "Uddetu el sabirin 65-66" adlı eserinde şöyle dedi: ... amel esnasında sabır göstermek: Kulun ibadet boyunca kusur işlememe ve niyetini sağlam tutmaya sabır göstermesidir. Yüce Allah huzurunda kalbin huzur ve huşu içinde kalması ve bunu unutmaması için sabredip çaba sarf etmek gerekir. Mesele sadece emredileni yapmak değildir. Bilakis mesele amel boyunca

ibadeti emredeni unutmamak ve sürekli zihninde canlı tutmaktır.

İhlaslı kulların ibadeti böyle olması gerekir. Ancak ibadetin hakkını vermek sabır gerektirir. İbadetin rükünlerini, vaciplerini ve sünnetlerini yerine getirmek gerektirir. Yüce Allah'ın zikrini sürekli zihinde canlı tutmak, ibadetten meşgul olmamak sabır gerektirir. Kalbiyle huşu içinde olması, uzuvların işlerine engel olmaması, aynı şekilde uzuvların işleri kalbin huzuruna engel olmaması gerekir.

3-Çokça dua etmek.

Şüphesiz dua etmek, kalbin huzur ve huşuu için en büyük sebep ve etkenlerden biridir.

4- Yapılan amelleri terk etmemek.

Zira ameli terk etmek şeytanın kullandığı yöntemlerden biridir. Çünkü şeytan kalbin huzur içinde bulunmaması için insanı amelden soğutur ve terkettirir. Mümin olan kimse bu tuzağa dikkat etsin ve amele devam etsin.

5-Önceden ibadete hazırlanmak ve kalbi meşgul edecek etkenlerden uzaklaşmak.

Aişe Radiyallahu anha'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Yemeğin hazır bulunduğu anda ve tuvalet ihtiyacı olduğu esnada namaz kılınmaz" Ebu Davud 89

En iyisini Allah bilir.